

TARIM VE HAYVANCILIK

Doç. Dr. Cemal SARICAN

Tarım kapsamı içerisinde düşünölen ana konulardan bitkisel ve hayvansal üretim, tarım işletmesi içinde çoğu zaman birbirini tamamlayan ekonomik ünitelerdir. Öyle ise, tarımsal uğraşıda amaç, insanların normal beslenebilmeleri için yeterli bitkisel ve hayvansal ürünler üretimini geliştirmek olmalıdır.

Bir yönden hayvan hastalıklarından dolayı meydana gelen kayıplar, diğör yönden mer'aların sökülerek tarla arazisine çevrilmesi hayvansal üretimi düşürmektedir. Mer'aların sökülmesinde bir birim alandan üretilen hayvansal kaloriye karşılık aynı birim alandan 10 kat daha fazla bitkisel kaynaklı kalori üretilebilmesinin büyük etkisi vardır. Hayvansal üretimi arttırmak için, otlakların daha da genişletilmesi yanında, mer'aların sökülerek, daha çok bitkisel kaynaklı besin maddeleri üretimi için tarla arazisine çevrilmesi önlenmelidir. Bu yanlış uygulama durdurulamadığı ve hayvan sayısı artışı da kontrol edilemediği sürece hayvanlarımızın normal beslenebilme sorunu her geçen yıl büyüyecek, buna bağlı olarak da birey başına verim de düşecektir.

Türkiye Tarım alanı 25 milyon hektar, bunun 16 milyon hektarı toplam işlenen alandır. Tarım alanının % 50 den fazlası da (14,9 milyon hektar) iş hayvanıyla işlenmektedir. Bu nedenle 4 milyon başın üzerinde hayvan, iş hayvanı olarak elde tutulmaktadır. Daha çok küçük aile işletmeleri, iş hayvanı elde tuttukları için, kârlı bir üretim yapamamaktadırlar. Ülkemizde dişi hayvanlardan, iş hayvanı olarak yararlanma alışkanlığı yaratılamamıştır. Belli ölçüde, yaşlı dişi hayvanların tarım alanlarının işlenmesinde kullanılması ile 1 milyon baş iş hayvanı azaltması yapılabilir. Tarımın makinalaşması ve bahçe tipi küçük traktör sanayi'nin geliştirilmesi sağlanabildiğinde 1 milyon baş kadar tekrar bir iş hayvanı azaltması ile, iş hayvanları sayısı 2 milyon başa indirilebilir. Böylece hem hayvan sayısının 2 milyon baş azaltılması ile diğör hayvanların beslenme olanakları % 15 oranında iyileştirilmiş ve hem de 2 milyon iş hayvanının kesilmesiyle 200 bin tonluk et üretimi sağlanmış olur. Bu ise ulusal gelire 4 milyar TL. değerinde bir katkı demektir.

Gerek ülkemizin buğdaya olan gereksinimini iç kaynaklardan sağlamak, gerekse yem üretim kaynaklarını genişletebilmek için, ikinci olarak şu nokta üzerinde de önemle durulmalıdır:

Bugün kentlerde yaşayan nüfusun % 100 e yakın bir bölümü, günlük ekmeğini fırınlardan almaktadır. Bazı kentlerde son iki ay içindeki uygulama dışında, ekmeğin % 65 randımanlı undan yapılmaktadır. Alınacak bir kararla fırınların kullanacağı unun % 85-86 randımanlı olması zorunluluğu konmalıdır. Böylece, % 86 randımanlı undan yapılacak tek tip ekmeğin ile, hem kentli nüfusun kaliteli ekmeğin yemesi sağlanmış, hem de ekmeğin israfı en azından % 10 oranında önlenmiş olur. Çünkü esmer ekmeğin doyurucudur, geç bayatlar, protein oranı fazladır ve B vitamini kompleksleri bakımından zengindir.

Yukarıda belirttiğimiz politikanın uygulanması ile gerçekleştirilebilecek buğday arttırımı da şöyle hesaplanabilir:

Ülkemizde 8,7 milyon hektarlık buğday ekim alanından 12 milyon ton buğday üretilmektedir. 12 milyon tonluk buğdayın, tohumluk çıktıktan sonra ancak % 60 ekmeğin olarak değerlendirilebilmektedir. Bu miktar da 7,2 milyon tondur. Gene 7,2 milyon tonluk ekmeğin buğdayın % 35 i kentli nüfus tarafından kullanılmaktadır. Demek ki, buğday tasarrufu kentlinin tükettiği 2,5 milyon tonluk buğdayda söz konusudur. % 65 den % 85 e çıkacak randıman yükselmelerinden dolayı, % 20 olarak hesapladığımız bu tasarruf karşılığı da 500 bin tondur. Bu miktara, % 10 olarak alacağımız esmer ekmeğin doyurucu özelliğinden dolayı olan 250 bin tonluk arttırımı da eklediğimizde, senelik buğday arttırımımız 750 bin ton civarında olmaktadır ki, bu miktar da yıllık ortalama ithal ettiğimiz 500 bin tonluk miktardan daha büyüktür.

Görülüyor ki, iç kaynaklarımızın bilinçli kullanılmasında kendi kendimize yeterli bir beslenme gücünün varlığı ortaya çıkmış oluyor. Buğday sahasının yukarıda hesaplanan arttırım miktarının üretim alanı olan 50 bin hektarlık kısmı, yem bitkileri üretim alanına kaydırılarak, hayvanlarımız için yem üretim kaynaklarımız arttırılabilir.

Genel Tarım politikası uygulanmasında yapılacak değişikliklerle beslenme sorununun çözümünde yoğun çalışma dönemine biran önce girmemiz, bizden sonra gelecek kuşaklara daha refah bir Türkiye bırakmamız yönünden zorunludur.

KEÇİ YETİŞTİRME

Doç. Dr. Metin ŞENGONCA

Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları No : 222